

Изявление

Изявление относно защитата на личните данни, обработвани във връзка с предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма

Прието на 15 декември 2020 г.

Европейският комитет по защита на данните прие следното изявление:

Това изявление следва приетия от Комисията План за действие¹ за всеобхватна политика на Съюза за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и започването на обществена консултация² през май 2020 г.

Съгласно Плана за действие Комисията има за цел да представи нови законодателни предложения през първото тримесечие на 2021 г., наред с другото, за създаване на единни правила (т.е. регламент или по-подробна преработена директива), които да гарантират осъществяването на надзор на равнище ЕС (чрез предоставяне на нови правомощия на съществуваща агенция на ЕС или чрез създаване на нов специален орган) и създаване на механизъм за подкрепа и координация за звената за финансово разузнаване.

Приложимите мерки за борба с изпирането на пари³ включват много широки, като спектър и обхват, задължения за доставчиците на финансови услуги и други задължени субекти да идентифицират и познават своите клиенти, да наблюдават сделките, извършвани чрез използване на техните услуги, и да докладват за всички съмнителни сделки. Освен това законодателството предвижда дълги периоди на съхраняване⁴. Тези мерки обхващат целия

¹ План за действие за всеобхватна политика на Съюза за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, 7 май 2020 г., достъпен на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=PI_COM:C\(2020\)2800](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=PI_COM:C(2020)2800).

² Консултацията е достъпна на: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation>.

³ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, изменена с Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г.

⁴ Срокът за съхранение е пет години след приключване на деловите взаимоотношения (член 40 от Директива (ЕС) 2015/849). Когато деловите взаимоотношения обхващат само една сделка, срокът за съхранение е пет години. Когато има дългосрочни делови взаимоотношения, каквито например има

европейски сектор на финансовите услуги и следователно засягат по всеобхватен начин всички лица, които използват финансови услуги, всеки път, когато използват тези услуги.

ЕКЗД, а преди това Работната група за защита на личните данни по член 29, многократно е обръщал внимание на проблемите, свързани с неприкосновеността на личния живот и защитата на данните, свързани с тези мерки⁵. Предстоящата актуализация на законодателството е възможност да се разгледа взаимодействието между защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни, и мерките за борба с изпирането на пари, както и конкретното им прилагане на място.

В тази връзка ЕКЗД подчертава, че планираното осъвременяване на рамката за борба с изпирането на пари не се предприема без преглед на връзката между мерките за борба с изпирането на пари и правата на неприкосновеност на личния живот и защита на данните. В това обсъждане уместността и точността на събраните данни играят първостепенна роля. ЕКЗД действително е убеден, че по-тясното съгласуване на двата набора от правила би било от полза както за защитата на личните данни, така и за ефективността на рамката за борба с изпирането на пари. Във връзка с това ЕКЗД би желал да изтъкне отново необходимостта от ясно правно основание за обработването на лични данни и да посочи целите, и ограниченията на това обработване в съответствие с член 5, параграф 1 от ОРЗД, по-специално, по отношение на обмена на информация и международното предаване на данни, както отбелязва ЕНОЗД в становището си относно Плана за действие на Европейската комисия за всеобхватна политика на Съюза за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма⁶.

ЕКЗД счита, че е от изключително значение мерките за борба с изпирането на пари да са съвместими с правата на неприкосновеност на личния живот и защита на данните, залегнали в членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, с принципите на необходимост от такива мерки в едно демократично общество и с тяхната пропорционалност, както и със съдебната практика на Съда на Европейския съюз.

Поради това, ЕКЗД призовава Европейската комисия да се включи на ранен етап в процеса на изготвяне на всяко ново законодателство за борба с изпирането на пари, с оглед предоставяне на правни съвети по някои ключови въпроси от гледна точка на защитата на данните, без това да засяга задължението за извършване на консултацията на по-късен етап в съответствие с член 42 от Регламент (ЕО) № 2018/1725. ЕКЗД е готов също да се включи в обсъжданията в Съвета на ЕС и Европейския парламент по време на законодателния процес.

В бъдеще, ЕКЗД е готов да участва и да се консултира своевременно с всички европейски или международни регулаторни органи или организации, определящи стандарти, например,

банка със своите клиенти, срокът за съхранение често продължава няколко десетилетия. Сроковете за съхранение могат да бъдат удължавани от държавите членки с още пет години.

⁵ Вж. например Становище 14/2011 по въпроси за защита на личните данни, свързани с предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма на Работната група за защита на личните данни по член 29, достъпно на: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp186_bg.pdf.

⁶ Становище на ЕНОЗД 5/2020 относно плана за действие на Европейската комисия за всеобхватна политика на Съюза за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, точка 26, 23 юли 2020 г.

Работната група за финансови действия, която понастоящем се председателства от държава членка на ЕС, преди да се пристъпи към преразглеждане на техните препоръки.

За Европейския комитет по защита на данните

Председател

(Andrea Jelinek)